

Fylkesmannen i Hedmark

Miljøvernavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon:
Anne-Mette Nordbak, 62 55 11 76/415 89 926

Vår dato
01.10.13
Arkiv nr.
472

Vår referanse
2013/6636
Deres referanse

FIAS
2540 Tolga

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Koppang, Os, Folldal, Eid og hovedkontoret i Tolga

Dato for inspeksjonen: 18.-19.09.13
Rapportnummer:
Saksnr. hos Fylkesmannen: 2013/6636

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Koppang: Rita Nybrenna og Harry Svenmoen Os: Ola Lilleng Eid (Tolga): Erik Øverby og Tor Tolgensbakken Folldal: Tor Kverneggen Hovedkontoret (Tolga): Hanne Maageng Olsen	Fra Fylkesmannen: Anne-Mette Nordbak
---	---

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble konstatert hos FIAS drift under inspeksjonen 18.-19.09.13.

Fylkesmannen avdekket 2 avvik under inspeksjonen.

- Tilfredsstillende ikke enkelte av de krav som er satt for kommunale mottak
- Mangelfull skrevne prosedyrer for håndtering av betong med PCB, isolasjonsplater av typen EPS og gipsavfall

Avvikene og anmerkningene er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Vi ber FIAS om en skriftlig bekreftelse innen **1. januar 2014** på at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Med hilsen

Jørn Berg e.f.
miljøverndirektør

Anne-Mette Nordbak
overingeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Bakgrunnen for inspeksjonen:

Ansvarlige virksomhet (Kilde: Enhetsregisteret)

Organisasjonsnr (underenhet): 974 894 688	Eies av (org.nr): 974 429 500
Besøksadresse: Tolga Handelssenter, 2540 Tolga	Telefon: 62 49 48 00
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	E-post: firmapost@fias.no

Kontrollert anlegg

Navn: Gjenvinningsstasjonen på Koppang, Os, Tolga (Eid), Folldal og ved Hovedkontoret (Tolga)	Anleggsnr: Koppang: 0430.0022.01 Os: 0441.0007.01 Eid (Tolga): 0436.0017.01 Folldal: 0439.0014.01 Hovedkontoret: 0436.0004.01
Kommune: Stor-Elvdal (Koppang), Os, Folldal og Tolga (Eid og Hovedkontoret)	Anleggsaktivitet: Avfall – mottak, mellomlagring og sortering
Fylke: Hedmark	Kontrollklasse.: 4
Tillatelse sist oppdatert:	Saksnr: 2013/6636

Det gjennomføres i uke 38 og 39 i 2013 en nasjonal tilsynsaksjon av anlegg som mottar og mellomlagrer farlig avfall. Aksjonen er en oppfølging av tidligere tilsynsaksjoner i 2004, 2006 og 2010.

Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Mottakskontroll avfall
- Håndtering – herunder lagring av farlig avfall
- Viderelevering av farlig avfall
- Utslippskontroll
- Avviksbehandling
- Risikovurdering
- Oppfølging av tidligere kontroll

Rapportens status: Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Oppfølging etter kontrollen

FIAS må rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber om en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon innen 1. januar 2014 på at avvikene er rettet.

Varsel om kontrollgebyr for virksomhet uten tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-7 om gebyr for kontroll i virksomheter uten tillatelse. Gebyret skal dekke kostnader forbundet med forberedelse, gjennomføring og oppfølging av kontrollen.

Fylkesmannen forhåndsvarsler med dette at FIAS vil bli ilagt et gebyr på kr.14 800,- for kontrollen. Kommentarer til varslet kan sendes til Fylkesmannen innen 2 uker etter at denne rapporten er mottatt, jf § forvaltningsloven § 16.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Klima- og forurensningsdirektoratet.

Definisjoner

Avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner.

Anmerkning:

Forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Avvik

Følgende avvik ble konstatert under Fylkesmannen sin inspeksjon:

Avvik 1: Virksomheten overholder ikke fastsatte krav for kommunale mottak.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel, 11 (11-7 bokstav e, jf. vedlegg 2)

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

Farlig avfall blir lagret på områder som ikke er tilstrekkelig sikret mot utslipp. (Avfallsforskriften §11-7 bokstav e, jf. Vedlegg 2 punkt 6.2)

Smittefarlig avfall mottas og lagres på gjenvinningsstasjonene (Avfallsforskriften § 11-7 bokstav e, jf. Vedlegg 2 punkt 4)

Kommentarer:

Trykkimpregnert trevirke:

Trykkimpregnert trevirke ble lagret rett på bakken på asfalt eller på sandunderlag, uten beskyttelse for regn og oppsamling av avrenning.

I avfallsforskriften §11-7 bokstav e, jf. Vedlegg 2 punkt 6.2, stilles det krav om at farlig avfall skal håndteres forsvarlig og det skal treffe nødvendige tiltak for å sikre at lagring av farlig avfall ikke medfører avrenning til grunn, avløpsnett eller annen resipient og spill skal kunne samles opp.

Vanlig prosedyre for lagring av trykkimpregnert trevirke er at det lagres under tak eller i container med mulighet for oppsamling av vann. Skal en avvike fra dette må det gjøres en grundig risikovurdering der det dokumenteres at håndteringen er forsvarlig, og lagringen ikke fører til forurensning. I forbindelse med tilsynet kunne det ikke fremvises noen dokumentasjon på en slik vurdering var gjennomført.

Smittefarlig avfall:

Kravene som er satt til kommunale mottak for håndtering av farlig avfall omfatter ikke mottak og lagring av smittefarlig avfall, jf. avfallsforskriften §11-7 bokstav e, Vedlegg 2 punkt 4.

Håndtering av smittefarlig avfall omfattes av eget regelverk, forskrift om smittefarlig avfall.

Regelverket omfatter krav om at smittefarlig avfall skal leveres direkte fra avfallsprodusent/helsetjenesten til destruksjon (jf. §§4 og 5).

Hvis det er behov for at avfallet mellomlagres før avhenting må det vurderes om det kan gis dispensasjon fra forskrift om smittefarlig avfall §§ 4 og 5, krav om å sende smittefarlig avfall til behandling så snart som mulig. En slik dispensasjon må inneholde de kravene som er nødvendige for å hindre fare for forurensning eller spredning av smitte under lagringen (krav til temperatur, lagringstid osv.).

Avvik 2: Virksomhetens internkontroll har mangler.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 2.ledd nr. 1-8.

Grunnlaget for avviket er krysset av og kommentert under.

Virksomheten har mangelfulle dokumenterte rutiner for håndtering av betong med PCB og isolasjon av typen EPS som kan inneholde bromerte flammehemmere som kan klassifiserer avfallet som farlig avfall (nr. 7)

Virksomheten har mangelfulle dokumenterte rutiner for håndtering av gipsavfall (nr. 7)

Kommentarer:

Betong og isolasjon av typen EPS

I forbindelse med tilsynet ble det fra operatørene sin side vist til at faktaark om farlig avfall og Prosedyre 7 – Farlig Avfall – ble tatt i bruk hvis det var nødvendig.

Prosedyren virker å være oversiktlig og lett å ta i bruk og gir en enkel oversikt over typer farlig avfall som skal sorteres ut ved anleggene.

Vi så imidlertid at betong med innhold av PCB ikke er omtalt i prosedyren, og at det manglet omtale om isolasjon av typen EPS som skal behandles som farlig avfall på grunn av innholdet av bromerte flammehemmere (BHF). Isolasjon fra rivingsprosjekt.

Ca. 70% av all tidligere omsatt EPS inneholder flammehemmere (0,5-1% HBCDD) over grenseverdien for farlig avfall (0,25%). Etter 2005 inneholder norskprodusert EPS i liten grad bromerte flammehemmere. Isolasjonsplater av EPS blir omtalt som «hvit isopor». Vi så imidlertid at XPS-plater var omtalt i prosedyren som farlig avfall og at de blir sortert ut ved gjenvinningsstasjonen, eller ved Eid når containere fra gjenvinningsstasjonene blir levert der som «grovavfallcontainere». Isolasjonsplater av XPS fra 1960-2002 skal håndteres som farlig avfall på grunn av innhold av BFH.

Det ble vist til at det mottas små mengder betongavfall ved gjenvinningsstasjonene. Selv om mengden som mottas er begrenset er det viktig at virksomheten er oppmerksom på at betongavfall med murpuss, fugemasse eller maling kan inneholde PCB, og at betongavfall med ukjent innhold av PCB skal håndteres som ordinært avfall og ikke gjenbrukes.

PCB ble brukt i murpuss og maling i perioden 1940-75, og i fugemasse mellom 1960-78. Med bakgrunn i dette må det tilrettelegges god mottakskontroll av betongavfall.

Avfallet disponeres på ulike måter ut fra kvalitet og hvorvidt denne er dokumentert:

- Ren betong som ikke er påført puss, fugemasse eller maling anses som ren, og kan gjenbrukes eller leveres til deponi for inert avfall.

Gjenbruk av ren betong forutsetter god kvalitetskontroll ved anleggene og kvalitetsdokumentasjon.

- Betong som inneholder høyere konsentrasjoner av PCB enn 50 ppm, skal deklarerer og leveres til deponi for farlig avfall.
- Betong som inneholder lavere konsentrasjoner av PCB en 50 ppm kan leveres til ordinært deponi. Dette gjelder også mindre mengder betong fra husholdninger der avfallet inneholder murpuss, fugemasse eller maling, og der avfallet ikke er analysert.

Ved levering til ordinært deponi, kan deponieier kreve at avfallet er karakterisert. Det vil da evt. være avfallsselskapets ansvar å framskaffe denne dokumentasjonen.

Avfallsmottaker må påse at betong eller annet avfall som kan inneholde farlige stoffer ikke går til gjenbruk.

Gipsavfall:

I prosedyren for avfall ble det vist til at gips er inert avfall.

Når gips er i kontakt med mikroorganismer fra organisk avfall, vann og ved lave konsentrasjoner av oksygen, vil det skje en biologisk nedbrytning av gips hvor det dannes giftig svovelgass. De svovelholdige gassene gir betydelig luktsjenanse og er giftige selv ved lave konsentrasjoner. Dersom gipsen er malt eller tapetbelagte øker nivået av TOC (totalt organisk karbon) betydelig.

Med bakgrunn i at gipsavfall kan gjennomgå omdanning ved kontakt med vann og organisk materiale defineres ikke gips som inert avfall, jf. § 9-3 i avfallsforskriften kap. 9.

Gipsavfall utgjør en betydelig del av byggavfallet og stammer hovedsakelig fra gipsplater. På grunn av de ulemper deponering av gips kan medføre, er det i avfallsforskriften kapittel 9, satt bestemte krav til hvordan deponering av gipsavfall skal skje.

Avfall som inneholder gips vil også skape problemer ved forbrenningsanlegg og gipsen bør derfor sorteres ut før forbrenning.

Den mest ønskelige håndteringen av gipsavfall er gjenvinning. Gjenvinning av gipsavfallet fremfor forbrenning og deponering er også i overensstemmelse med avfallshierarkiet.

Hvis gipsen skal deponeres må deponiet ha en separat celle der det kun håndteres avfallstyper med bestemte egenskaper.

I henhold til avfallsforskriften kap.9, vedlegg II, avsnitt 2 – «Kriterier for deponering av avfall» er det satt krav om at gips kan deponeres på deponi for ordinært avfall, men i egen celle. Kravene er at gipsavfall skal deponeres i celler der det ikke mottas biologisk nedbrytbart avfall. Avfall i deponicelle for gipsavfall skal ikke overskride 5% TOC. Inert avfall med mindre enn 5 % TOC kan deponeres i samme celle som gipsavfallet.

Gipsavfall fra rivning vil inneholde maling, tapet og annet avfall som inneholder organisk materiale og kan derfor lett overskride kravet på 5 % TOC.

Dette medfører at gipsavfall fra rivning må sendes til gjenvinning, eller alternativt behandles slik at TOC verdien kommer under 5 %. Kravet om at gipsavfall ikke må komme i kontakt med organisk avfall på deponiene betyr også at gipsavfall ikke må inngå i masser som benyttes til å tildekke deponier. I tillegg må ikke blandet avfall til deponering inneholde gipsavfall. Hvis det gjennom produksjon av avfall fremkommer gipsavfall, er avfallsleverandøren forpliktet til å sortere dette ut før gipsavfallet leveres til deponering. Det er også ikke ønsket i avfallet som leveres til forbrenningsanlegg.

Ifølge forskrift om særavgifter skal deponering av avfall med TOC over 5 % være avgiftspliktig. Gipsavfall med TOC over 5 % må uansett forbehandles før deponering. Dette innebærer at det ikke skal betales avgift for deponering av gipsholdig avfall som deponeres i separat celle, i tråd med kravene i kapittel 9. vedlegg II, pkt 2.2.1 i avfallsforskriften.

Anmerkninger

Det ble ikke avdekket andre anmerkninger utover forholdene som er påpekt ovenfor.

Andre forhold /kommentarer:

Bruk av rivningsvirke i slam:

I forbindelse med inspeksjonen ble det vist til at rivningsvirke fra gjenvinningsstasjonene blir brukt i forbindelse med kompostering av kloakkslam.

Rivningsvirke som ikke er tilstrekkelig sortert kan inneholde metaller, halogener og ulike organiske forbindelser. I tillegg kan rivningsvirke inneholde feilsortert trykkimpregnert trevirke. Undersøkelser som er gjort av asken fra forbrenningsanlegg som brenner rivningsvirke viser at askens innhold av forurensende stoffer som arsen og krom kan være høye. På grunn av at rivningsvirke kan inneholde forurensninger er det stilt strengere krav til utslipp fra forbrenningsanlegg som ønsker å brenne denne type brensel, enn ved bruk av rent trevirke som brensel.

I hovedsak leveres rivningsvirke til forbrenningsanlegg som har tillatelse til å brenne denne type trevirke. Vi ser i ettertid at avklarendespørsmål om håndteringen og bruken av rivningsvirke i slammet skulle ha vært stilt i forbindelse med inspeksjonen. På grunn av at trevirket kan inneholde forurensende stoffer som kan øke forurensningen i komposten er det forventet at dere har gjort noen vurderinger om dette før rivningsvirket ble tatt i bruk i forbindelse med kompostering av slammet. Vi ber av den grunn at det oversendes til fylkesmannen virksomhetens håndtering av kvalitetssikring av rivningsvirke før det tas i bruk i slammet, og de vurdering som er gjort i forkant, før avfallet ble tatt i bruk i slammet.

Gjenbruk av kreosotmateriale:

I forbindelse med tilsynet kom vi inn på tema «gjenbruk av kreosotmateriale». I deres prosedyre vises det til at gjenbruk av kreosotmateriale skal følge bestemmelsene til SFT (Miljødirektoratet) og det ble nevnt at det kun ble gitt ut kreosotmateriale ved gjenbruk i turstier eller lignende. I forbindelse med tilsynet ble det etterspurt hvilke krav som gjelder ved gjenbruk av kreosotmateriale.

Hovedbestemmelsen er at ny kreosotbehandlet trevirke kun kan brukes til yrkesmessig og industriell bruk, landbruksformål, herunder gjerdestolper og støttepåler for trær. Det er unntak for virke som er behandlet før 31.12.2002 og brakt til omsetning på brukmarkedet for ombruk. Men det er uansett ikke tillatt å bruke kreosotbehandlet virke:

- Inne i bygninger, uansett formål
- I leketøy
- På lekeplasser
- I parker, hager og utendørs rekreasjons- og fritidsanlegg, der det foreligger hyppig risiko for hudkontakt
- Ved framstilling av hagemøbler
- Beholdere for vekstformål
- Emballering som kan komme i kontakt med råvarer, halvfabrikata eller ferdige produkter beregnet på konsum og/eller som forvarer,
- Andre materialer som kan forurense ovennevnte produkter.

Vurderingsspørsmålet som må stilles ved ønske om gjenbruk av kreosot, og om det vil være lovlig er om det foreligger hyppig risiko for hudkontakt ved den aktuelle bruken av materiale.